

නමෝ බුද්ධාය

දාය අව වෙනි වෙනම
ආරම්භය: 2001-07-05

මාසික ධර්ම සංග්‍රහය අංක:162

ශ්‍රී. බු. ව. 2557

2013 දෙසැම්බර් 16

උද්වේග කලාපය

සැනසුම - සතුට දෙන මැදුම් මග ...

ශාසාමෝපාලි මහා නිකායේ අස්ගිරි පාර්ශවයේ මහානායක
අතිපූජ්‍ය පලිපාන ශ්‍රී චන්දානන්ද මහ නාහිමිපාණන් විසිනි

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස ///

“විතෙතෙ හික්ඛවෙ උභො අන්තෙ අනුපගම්ම මජ්ඣිමා පටිපදා
තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා ජක්ඛකරණී, ඤාණකරණී, උපසමාය,
අභිඤ්ඤාය, සම්බෝධාය, නිබ්බානාය සංවත්ති”

පින්වත්හි,

අන්තගාමිත්වයට නොපැමිණියා වූ තථාගතයන් වහන්සේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවට පිළිපත් සේක. එය ප්‍රඥා චක්ෂුසය විසුද්ධ විමත්, නුවණැස පහළ විමත්, කෙලෙස් දාහය පිණිසත්, සත්‍ය ප්‍රතිෂ්ඨාපනය පිණිසත්, හැම දෙනාගේම අවබෝධය පිණිසත්, සදාකාලික සැනසීම පිණිසත් හේතු වන්නේය.

මේ සනාතන ධර්මභාවය ලොවට හෙළි කළ තථාගතයාණන් වහන්සේ මානව වර්ගයා තුළ ඇති කළේ අති ශ්‍රේෂ්ඨ මානසික විපර්යාසයකි. එම විපර්යාසයෙන් උද්ගත වූ ආලෝකය ලොව පුරා විහිදී දසත පැතිරී මිනිස් වර්ගයා තුළ පමණක් නොව තිරිසන් ගත සත්ත්වයා අතර පවා මානසික සැහැල්ලු බවක් උදා කළේය. ඒ උදාර 'වූ සංතුෂ්ඨිය සත්ත්වයා තුළ ඇති වූයේ අද වැනි වෙසක් පසළොස්වක් පොහෝ දිනක දීය.

ලොව වෙසෙන සත්ත්වයින් අතර මිනිසාට ලැබිය හැකි උත්තරීතර පදවිය බුදු පදවියයි. ඒ උතුම් පදවිය කරා ළඟා වීමේ අපේක්ෂාවෙන් තථාගත බුදු පියාණන්

වහන්සේ සාරාසංඛ්‍ය කල්ප ලක්ෂ්‍යක් මුලුල්ලේ බුද්ධිකාරක ධර්මයන් පුරා සසර ගමනේ නැවැත්ම සිදුවන අවසන් අත්ඛණ්ඩය මෙයයි.

“අශංමන්ති නත්ථිදාති පුනඛිතවො” කියා උදන් අනමින් මව් කුසින් බිහි වීම සිදුවීමත් අනතුරුව 29 වසක් මුලුල්ලේ පිවිත අත්දැකීමේත් කාමහෝගී පිවිතයක ඇති නිස්සාර බව තවදුරටත් තේරුම් ගෙන තම ඒකායන අපේක්ෂාව වූ සදා සැනසීම කරා ළඟා වීමේ අටියෙන් ගිහි සැප හැර දමා අභිනිෂ්ක්‍රමණය කොට සය වසක මහා පර්යේෂණයකින් පසු ලොවිතුරා බුද්ධත්වය සාක්ෂාත් කර ගත්තේත් “අනේක ජාති සංසාරං” යනුවෙන් තමන් වහන්සේ ලැබූ උදාර ජයග්‍රහණය පිළිබඳ උදන් අනමින් සසර දුක් විඳීමින් ගමන් කරන සත්වයා තමන් වහන්සේ මෙන් ඔවුන්ද ඒ දුකින් මුදවාලීමේ අටියෙන් 45 වසරක කාල පරිච්ඡේදයක් මුළුල්ලේ සඳහම් ආලෝකය පතුරුවා හරිමින් සත්ත්වයා සුඛිත මුදිත කොට අනුපදිසේය නිර්වාණා ධාතුවෙන් මහා පරිනිර්වාණයට පත් වූයේ අද වැනි වෙසක් පොහෝ දිනක දීය. ලොවට ආලෝකය ගෙන දුන් මේ උතුම් දිනයේ ලංකාවාසී සකල ජනතාවගේ හදවත් තුළ සාමය සමගිය සහෝදරත්වය ඇතිවේවා යනු මගේ පැතුමයි.

ලොව තුළ සාමය සහෝදරත්වය ඇති කරවනු වස් ඒ ඒ රටවල නීති විශාරදයින් හා රාජ්‍ය පාලකයින් විසින් කලින් කලට සම්මත කරගනු ලැබූ නීති රීති හා ව්‍යස්ථා බොහෝ ඇත. එහෙත් ඒවා නොබෝ කලකින් බල රහිත වී යයි. මෙයට හේතුව අන් කිසිවක් නොව ඒ සියල්ලෙහි පරමාර්ථය හා පදනම ආත්මාර්ථකාමීත්වයයි. යම් අවස්ථාවක වීම පරමාර්ථ බිඳ වැටෙන ලකුණු පහළ වෙත්ම සියලු සම්මුතීන් ද බිඳ වැටෙයි. මිනිසාගේ මෙම මානසික තත්ත්වය බුදු දහම මැනවින් වටහාගෙන තිබේ. වීම දුර්වලතාව දුරුකර ගැනීමට අදාළ අගනා උපදෙස් රැසක් බුදු දහම අපට ඉදිරිපත් කරයි.

මිනිස් වර්ගයා අතර පවත්නා ජාති, ආගම්, පන්ති වැනි අනවශ්‍ය හේදයන් ඉක්මවා යන විශ්ව ව්‍යාප්ත මෙහි (අවිහිංසා) සංකල්පය ඒ අතර මූලිකත්වයක් දරයි. සත්‍ය වශයෙන්ම බුදු දහම ලෝකිකත්වය ද ඉක්මවා යන ලෝක සාම පණිවුඩයකි. ලෝකයේ පැවැත්ම ද සුරක්ෂිත භාවය ද ප්‍රගතිය ද වියින් තහවුරු කෙරේ. මෙහි, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා, ක්ෂාන්ති, සුභරතා, සමපීචිකතා, අප්පිච්චිකා ආදී බොද්ධ උපදේශයන් යථා පරිදි අවබෝධ කරගෙන පිවිත හැඩගස්වා ගත්තේ නම් අද අප අත්දැකෙන කනගාටුදායක සමාජ පරිසරය වහා වෙනස් වනු ඇත.

ආදර්ශවත් සමාජ පරිසරයක් බිහි කර ගැනීම අපගේ අවංක පැතුම නම් අප කළ යුත්තේ මුලින් ම හරි දැක්මක් (සම්මා දිට්ඨි) නොහොත් හරි සංකල්පනා

(සම්මා සංකප්ප) ඇති කර ගැනීමයි. මනා අවබෝධයකින් පටන් ගත යුතු එම බුද්ධි විකාශන මාර්ගය හෙවත් ප්‍රතිපදාව මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවයි. අංග අටකින් යුක්ත මෙම මාර්ගය සීලයෙන් හා සාමාධියෙන් පෝෂණය වන්නකි. එමගින් ලෝකය හා සත්ත්වයා පිළිබඳ යථාවබෝධය හෙවත් විනිවිද දක්නා නුවණ (විදර්ශනා ප්‍රඥා) පහළ වෙයි. මිනිසෙකු සමාජ සුභ සිද්ධියට යොමු කරවන උත්තරීතර පදවියට පවා (බුද්ධත්වයට) පත් කිරීමට මෙම ප්‍රතිපදාව සමත් වෙයි. එබඳු අයෙකුගෙන් ලේශමාත්‍ර වූද, සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවක් සිදු විය නොහැකිය. විබැඳිය පරානුකම්පිත සමාජ සුබසාධනයක් පනත මිනිසුන් විසින් වූද එම මාර්ගය පිලිපැදීම ඇප කැප විය යුතුය. ජීවිතය පිළිබඳ හරි අවබෝධයකින් යුක්ත වන්නේ නම් අපි අපගේ විනාශය ලගා කර නොගනිමු. යම් කිසි දිනක ආත්මාර්ථයෙන් තොර අපක්ෂපාතී නිගමනවලට එළඹෙන්නේ නම් විශ්ව සහයෝගය සමගින් ඵලදායී තහවුරු වනු ඇත. සමස්ත මානව වර්ගයාගේ පමණක් නොව සකල සත්වයාගේම ඉෂ්ටාර්ථ සිද්ධිය සලසන මෙම ප්‍රතිපදාව ලෝකයේ පළමුවෙනි වරට හෙළි කරදෙනු ලැබුවේ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසිනි.

ප්‍රච්චේදි අනුස්සු ධම්මේසු චත්ඛුං උදපාදි ඥාණං උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි අලෝකෝ උදපාදි

මෙම ප්‍රතිපදාව ඔස්සේ ප්‍රථම වරට නුවණ විද්‍යා ආලෝකය පහළ වූ බව එම උදාන පාඨයෙන් පැහැදිලි කෙරේ. උන්වහන්සේ එවැනි අතීත ප්‍රකාශයක් කලේ අනුමාණ ඤාණයෙන් නොව ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤාණයෙනි. උත්තරීතර බුදු පදවිය ලබා දෙන මෙම මාර්ගයෙන් ලෝකික දිවිය සාර්ථක කර දීම යනු අරුමයක් නොවෙයි.

මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවේ විශේෂ කාර්යය වන්නේ සීමාන්තිකවාද ප්‍රතික්ෂේප කිරීමයි. කවර කෙනෙකු හෝ කවර රටක් හෝ ප්‍රමාණය හෙවත් සීමාව ඉක්මවා කටයුතු කටයුතු කරන්නට ගියහොත් ඔහුගේ හෝ එහි විනාශය අත ලගය.

අප අධිකව ආහාර ගතහොත් කුමක් වේදැයි සිතා බලන්න. ගස් කොළන් ආදී ස්වභාව ධර්මයට අයත් වස්තු පවා රළු පවත්නේ එක්තරා සීමාවක් තුළය. මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව උගන්වන පාඨම නම් අපද එක්තරා සීමාවක් තුළ කටයුතු කළ යුතු බවය. මිනිස් සමාජයක හෝ රාජ්‍යයක පැවැත්ම හා සුරක්ෂිත භාවය තහවුරු කර ගැනීමට නම් මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව පරම ප්‍රතිශ්ඨාව කර ගත යුතුය.

සම්මා දිට්ඨි, සම්මා සංකප්ප, ආදී අංග අටකින් සමන්විත මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙන් සංකේතවත් වන්නේ මිනිසාගේ ගුණ සම්පන්න බව (සීල) යහපත් සිතීමේ හැකියාව (සමාධි) හා ඥාණාවන්ත (පඤ්ඤා) එබඳු අංගයන්ගෙන් හෙබි

මිනිස් දිවියක අගය වටිනාකම කියා නිම කළ හැකිද? වයිත් පරිපෝෂිත වූ මිනිසාගෙන් හෝ මිනිස් සමාජයකින් කිසි දිනක පීඩාකාරී තත්ත්වයක් ඇති නොවෙයි. බෞද්ධ අර්ථ කථනය අනුව නියම බුද්ධිමතා නම් ගුණයෙන් සපිරි පුඤ්චන්තයායි. ගුණ දහමින් පරිබාහිර වූ හුදු බුද්ධිමතා බුදු දහම අනුව ගර්භිත කපටියෙකි. මර්ත දුෂ්ටිකයෙකි. අද සමාජයට විපත්තිය වී ඇත්තේ ගුණ හින වඩා බුද්ධිමතුන්ගෙන් ලෝකය පිරී ගොස් ඇති බැවිනි.

මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවේ මූලික හරය ගුණවතුන් බුද්ධිමතුන් බිහි කිරීමයි. හදවතේත් මොළයේත් උපරිම දියුණුව සලසා ගත් බුද්ධිමතා රටට ලෝකයට ආශීර්වාදයකි. දයාවෙන් කරුණාවෙන් පිරුණු බුද්ධිමතුන්ගේ තීරණ, නිගමන, සම්මුති බහු ජන හිත පිණිස (බහු ජන හිතාය බහුජන සුඛාය, බහු ජනෝ ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය) වනු මිස ස්වකීය ලාභය පිණිස නොවේ. වඩවීන් ලොවට සෙතක් ශාන්තියක් උදා කරගනු පිණිස මිනිසාගේ ගුණ හුවණ දෙකෙහිම දියුණුව නොවලහා ලබා දෙන මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව බුදු දහමින් නිර්දේශ කර ඇත. සමග්ගා හොඵ මාවිච්චුඵ (සමගි වන්න, වාද විවාද ඇති කර නොගන්න) අද වත් පොහෝ දිනක මේ සනාථන දහම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.

ඔබ සැමට සම්මා සම්බුදු සරණයි !